

Valstybei svarbaus kultūrinio projekto Projektų grupė „Bernardinų takais“ (toliau – projektas) įgyvendinimo ataskaita

Projekto pavadinimas:

Valstybei svarbus kultūrinis projektas „Projektų grupė „Bernardinų takais“

- (1. LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. LAPKRIČIO 4 D. NUTARIMAS NR.1212 „DĖL PROJEKTŲ GRUPĖS „BERNARDINŲ TAKAIS“ PRIPAŽINIMO VALSTYBEI SVARBIU KULTŪRINIŲ PROJEKTŲ“;
- (2. LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ 2019 M. GRUODŽIO 18 D. NUTARIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. LAPKRIČIO 4 D. NUTARIMO NR. 1212 „DĖL PROJEKTŲ GRUPĖS „BERNARDINŲ TAKAIS“ PRIPAŽINIMO VALSTYBEI SVARBIU KULTŪRINIŲ PROJEKTŲ“ PAKEITIMO Nr. 1307);

Atsakinga ministerija: Ekonomikos ir inovacijų ministerija

Projekto vykdytojas:

Mažesniųjų Brolių Ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincija (Vilniaus Šv. Pranciškaus ir Šv. Bernardino Vienuolynas, VšĮ „Pranciškonų Namai“, Lietuvos Šv. Kazimiero Provincijos Kauno Šv. Jurgio Konventas, VšĮ „Domus Pacis“, Kretingos Apreiškimo Vienuolynas, VšĮ „Brolių Namai“).

Projekto tikslas:

Projekto „Bernardinų takais“ tikslas – piligrimystės tradicijų Lietuvoje atkūrimas ir unikalaus Lietuvos kultūros paveldo tvarkyba bei pristatymas pasaulyje atgaivinant Lietuvos kultūros paminklus tris unikalūs piligrimų ir turistų traukos centrus:

Nurodytą projektų grupę sudaro:

1. Bernardinų vienuolyno ansamblio Vilniuje (kultūros paminklo kodas – G204KP) objektų: Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčios, esančios Maironio g. 6 (kultūros paminklo kodas – G204K1P, unikalus numeris 1094-0223-3056), varpinės, esančios Maironio g. 8 (kultūros paminklo kodas – G204K3P, unikalus numeris 1001-6000-1020) ir vienuolyno namo, esančio Maironio g. 10 (kultūros paminklo kodas – G204K5P, unikalus numeris 1094-0223-6015), tvarkybos projektas;

2. Bernardinų vienuolyno ansamblio Kaune (kultūros paminklo kodas – G33K) objektų: Šv. Jurgio bažnyčios, esančios Papilio g. 7 (kultūros paminklo kodas – G33K1, unikalus numeris 1993-3017-5012), vienuolyno namo, esančio Papilio g. 9A (kultūros paminklo kodas – G33K2, unikalus numeris 1985-0001-3046) ir oficinų, esančių Papilio g. 9 (kultūros paminklo kodas – G33K4, unikalus numeris 1985-0001-3068), tvarkybos projektas;

3. Kretingos bernardinų vienuolyno ir Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios statinių komplekso (kultūros paminklo kodas – G386K) objektų: Kretingos Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios, esančios Vilniaus g. 2 (kultūros paminklo kodas – G386K1, unikalus numeris 5661-7000-1010) ir Bernardinų (pranciškonų) vienuolyno namo, esančio Vilniaus g. 2A (kultūros paminklo kodas – G386K2, unikalus numeris 5690-5000-6014), tvarkybos projektas).

Projekto įgyvendinimo terminai, planiniai / faktiniai (galutinis ir, jeigu yra, etapų – nustatyti Vyriausybės nutarime dėl projekto pripažinimo valstybei svarbiu ir (ar) projekto sutartyje):

LRV 2019 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1307 nustatyti terminai, (žr. nutarimo priedą), o etapai nustatomi konkrečiuose objektuose, pvz. Vilniuje ir Kaune 2019 metais įvykdyti trečiojo etapo darbai, numatyta juos toliau tęsti.

Projekto įgyvendinimo rezultatai ir jų rodikliai, planiniai / faktiniai (galutiniai ir, jeigu yra, etapų – nustatyti Vyriausybės nutarime dėl projekto pripažinimo valstybei svarbiu ir (ar) projekto sutartyje): *LRV nutarimu projekto įgyvendinimo rezultatai ir jų rodikliai 2019 metams nebuvo nustatyti.*

Projekto investicijų vertė, planinė / faktinė:

(laikytina, kad planinė ir faktinė vertė sutampa, nes skirtos lėšos buvo pilnai įsisavintos).

I. Vilniaus Šv. Pranciškaus Ir Šv. Bernardino Vienuolynas, VŠĮ „Pranciškonų Namai“:

1 etapas:

2006 – 2008 m. įgyvendintas projektas „Vilniaus Bernardinų istorinio-architektūrinio ansamblio pritaikymas viešojo turizmo reikmėms“. Rekonstruoti ir apšiltinti bažnyčios stogas ir skliautai bei administracinių patalpų stogas, įrengtos ekspozicijos patalpos ir turistų apžvalgos takai bažnyčios, ir administracinių patalpų palėpėje, rekonstruoti centriniai vartai ir praėjimas, rekonstruotas rūsys (grindys ir skliautai), įrengta rūsio ventiliacijos sistema, rekonstruotas vidinio kiemelio grindinys,- iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų pagal BPD ir Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšų – 2,37 mln. eurų;

2 etapas:

2009–2011 m. įgyvendintas antrasis projektas „Vilniaus Bernardinų istorinio–architektūrinio ansamblio pritaikymas viešojo turizmo reikmėms“, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų – 2,15 mln. eurų. Tvarkytas bažnyčios interjeras, Kristaus laiptų koplyčia, kiemeliai ir pan.

Šių investicinių projektų tikslai buvo tokie: pastatų komplekso sutvarkymas ir pritaikymas pažinimui vietos bendruomenei ir turistams, atliekant būtiniausius, vertybių išsaugojimo atžvilgiu, tvarkybos ir restauravimo darbus, jie buvo sėkmingai įgyvendinti.

3 etapas:

2016–2018 metais iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 05.4.1-CPVA-V-301-02-0004 „Kultūros paveldo objekto Bernardinų vienuolyno ansamblio Vilniuje sutvarkymas. III etapas“ – 0,46 mln. eurų.

Remiantis Popiežiaus vizitui skirtomis papildomomis veiklomis Vilniaus Bernardinuose ir papildomais lankytojų srautais, III etapo Projektui skirtas papildomas finansavimas darbams, kurie būtini Projekto tikslams pasiekti, bendra suma 193 721,41 eurų su PVM. Finansavimo sutarties pakeitimas pasirašytas, darbai nupirkti ir 2019 m. užbaigti įvykdyti.

Faktiškai VŠĮ PN III etapo metu darbų atlikta už **539 877,24 eurų**.

VŠĮ „Pranciškonų Namai“ viso: 5,06 mln. Eurų

Kadangi Vilniaus Bernardinų istorinio architektūrinio ansamblio šventoriaus tvora/gynybinės sienos fragmentas, (šalia A. Mickevičiaus paminklo), yra avarinės būklės, prisidedant savo lėšomis parengtas techninį projektą dėl tvarkybos ir avarinės grėsmės pašalinimo darbų, pateikta paraiška Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, Kultūros ministerija skyrė 173 000 eurų.

Tvarkybos darbai 2019 m. pradėti įgyvendinti, VĮ „Lietuvos paminklai“ pasirašius rangos sutartį su UAB UAB „Statybos ir restauravimo darbai“, jų užbaigimas dėl netikėtai darbų zonoje atkastų aukštos įtampos el. kabelių, (teko juos iškelti), perkeltas į 2020 m. Šiuo metu atnaujinta Rangovo ir BĮ „Kultūros infrastruktūros centras“, (VĮ „Lietuvos paminklai“ teisių perėmėjas), finansavimo sutartis, suderintas naujas darbų grafikas.

Neturint išskirtinio Bernardinų takų programos statuso, darytina prielaida, kad būtų sunku pretenduoti į finansavimą KPD programos lėšomis.

II. Kauno Šv. Jurgio konventas, VšĮ „Domus pacis“:

1 etapas: „Kauno Bernardinų Vienuolyno ir Šv. Jurgio Kankinio bažnyčios pastatų komplekso sutvarkymas ir pritaikymas viešojo turizmo poreikiams“ – 2009–2012 iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšų 7,8 mln. Lt (2,26 mln. eurų);

2 etapas: „Kauno Bernardinų Vienuolyno ir Šv. Jurgio Kankinio bažnyčios pastatų komplekso sutvarkymas ir pritaikymas viešojo turizmo poreikiams. II etapas“ – 2014–2016 iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų 2,3 mln. Lt (0,66 mln. eurų).

3 etapas: 2016-2018 metais iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas Nr. 05.4.1-CPVA-V-301-02-0003 „Kauno Šv. Jurgio konvento kultūros paveldo objekto sutvarkymas. III etapas“ – 1,85 mln. eurų.

Kultūros ministerija, rengianti Popiežiaus vizitui siekiant kuo pilniau parengti kompleksą šiai iškilmei, VšĮ „Domus pacis“ projekto „Kauno Šv. Jurgio konvento kultūros paveldo objekto sutvarkymas. III etapas“ Kauno Šv. Jurgio konvento bažnyčios, (su presbiterija), vidaus sienų ir skliautų remonto užbaigimo ir konservavimo tvarkybos darbams, lango atkūrimui bei vienuolyno pastato išorės fasadų tvarkybos darbams skyrė papildomą finansavimą 774 736,18 eurų su PVM. Numatyti darbai sėkmingai įvykdyti.

Kultūros ministerija ir CPVA 2019 m. skyrė papildomų lėšų sutvarkyti bažnyčios fasadų mūriui - 552 898,82 eurų.

2020 m. kovo mėnesį pradėtas rangos darbų viešasis pirkimas.

VšĮ „Domus pacis“ viso: 6,09 mln. eurų.

III. Kretingos Apreiškimo vienuolynas:

Iki šio meto kultūros paminklas buvo tvarkomas Provincijos, tai yra privačiomis aukotojų ir rėmėjų lėšomis, o 2018 m. birželio mėn. vienuolynas pirmą kartą pateikė paraišką pagal Kultūros ministerijos priemonę Nr. 05.4.1-CPVA-K-303 „Aktualizuoti viešąjį ir privatų kultūros paveldą“. Pasirašyta finansavimo sutartis su CPVA dėl Kretingos Bernardinų Vienuolyno ir Viešpaties Apsireiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios statinių komplekso bernardinų (pranciškonų) vienuolyno namo (UOK 27496), Vilniaus g. 2A. Kretingos m., langų ir durų tvarkybos darbų projekto iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 05.4.1-CPVA-K-303-02-0027 „Kretingos Apreiškimo vienuolyno, – kultūros paveldo objekto tolesnis pritaikymas sakralinių veiklų reikmėms“, sutarties suma 297.543,17 eurų, įskaitant nuosavą 15 proc. dalį.

Darbai užbaigti 2019 m.

Darbu atlikta už 287 571,81 eurų.

Projekto įgyvendinimo priemonės, planinės / faktinės (kurias projekto vykdytojas sutartimi su ministerija įsipareigojo nustatyti laiku ir apimtimi įvykdyti įgyvendindamas projektą):

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ 2019 m. gruodžio 18 d. NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. LAPKRIČIO 4 D. NUTARIMO
NR. 1212 „DĖL PROJEKTŲ GRUPĖS „BERNARDINŲ TAKAIS“ PRIPAŽINIMO

VALSTYBEI SVARBIU KULTŪRINIŲ PROJEKTŲ“ PAKEITIMO pripažino projektų grupės „Bernardinų takais“ projektą (toliau – Projektas) valstybei svarbiu projektu ir pritarė, kad Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincija įgyvendintų Projektą. Šiuo metu Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija rengia sudaryti (prireikus pakeisti) su Projekto vykdytoju – Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincija – sutartį dėl šio nutarimo 3 punkte ir priede nustatytų įsipareigojimų įvykdymo nustatyto laiku ir apimtimi.

Atskiri Europos Sąjungos lėšomis finansuoti projektai įvykdyti tinkamai ir nustatyto laiku, tai patvirtinta projektų Galutinėmis ataskaitomis LVPA ir CPVA, atliktų darbų priėmimo aktais bei kasmetinėmis ataskaitomis LVPA ir CPVA poprojektiniu laikotarpiu.

Projekto įgyvendinimo metu numatomos taikyti įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytos konkrečios lengvatos, jų taikymo sąlygos, nustatytos / suteiktos:

Lengvatų nebuvo.

Tačiau tik šio prioriteto dėka, įtraukus į šią projektų grupę, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu (panašiai buvo ir ankstesniuose etapuose), minėti Kultūros paminklai pateko į Finansuotinių sakralinių objektų sąrašą, (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. vasario 18 d. nutarimas Nr. 164 „Dėl Lietuvos sakralinių kultūros paveldo objektų, finansuotinių prioritetine tvarka 2016–2020 metais, sąrašo patvirtinimo“). Neturint tokios programos ir statuso, tiesiog nebūtų projektai patekę į šį Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą sąrašą.

KPD padedant užmezgėme ryšį su Lenkijos Respublikos kultūros ir paveldo ministerija ir Nacionalinės atminties institutu, kurie, remdamiesi mums valstybės suteiktu minėtu statusu, teikia finansinę paramą tęstiniam Bernardinų bažnyčios tvarkybos darbams, kurie pradėti 2017 m. spalio mėn., vyko 2018 m. ir 2019 m., planuojami sekantys darbų etapai, kuriuos pertraukė pandemija.

Projekto įgyvendinimo eiga (apibendrinamojo pobūdžio informacija):

Projekto įgyvendinimas formavo ir realiai suteikė daugiau ir įvairesnių galimybių sparčiau ir didesne apimtimi tvarkyti LR kultūros paminklus, juos restauruojant ir pritaikant aktualioms bendruomenių ir turistų kultūrinėms piligriminėms, edukacinėms veikloms.

Siūlymai dėl projekto įgyvendinimo / statuso reikalingumo:

Mažesniųjų Brolių Ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincija ir siūlo toliau tęsti LRV nutarimu patvirtintos programos įgyvendinimą, nes toks statusas yra reikšmingas kaip pamatas toliau formuoti piligrimystės centrus, tvarkant kultūros paminklus ir jų infrastruktūrą, ir planuoja tęsti pradėtus darbus visuose trijuose objektuose, optimizuojant jų pritaikymą kultūros, švietimo, socialinėms veikloms bei piligriminiam turizmui, mažinant išlaikymo sąnaudas ir kt.

Ateinančiu ES finansiniu laikotarpiu planuojama teikti paraiškas dėl ES struktūrinių fondų paramos tęsiant Provincijos Vilniaus Bernardinų vienuolyno ansamblio Vilniuje, Bernardinų vienuolyno ansamblio Kaune ir Kretingos bernardinų vienuolyno sutvarkymo tvarkybos projektus – bus toliau remontuojami pastatai, siekiant juos pagerinti, restauruojama šių ansamblių senoji sienų tapyba, altoriai, rengiami istorinių vargonų atkūrimo projektai ir kt.

Itin aktualu ir ieškoma finansavimo darbams, kurie padėtų sumažinti pranciškonų bernardinų vienuolynų ir bažnyčių elektros ir šildymo sąnaudas, rengiama Kretingos apreiškimo vienuolyno tvarkybos darbų koncepcija.